

MANUÁL

NA VYKONANIE BONITÁCIE V PODMIENKACH SLK

Všetci účastníci bonitácie pred vykonaním bonitácie sú povinní preštudovať si Bonitačnú smernicu SLK!!!

VETERINÁRNE PODMIENKY, HUMÁNNE ZAOBCHÁDZANIE SO PSOM:

- Každý jedinec prihlásený na bonitáciu **musí mať** platné očkovania, ktoré doloží majiteľ bonitovaného jedinca Očkovacím preukazom.
- Na bonitácii **nesmie byť predvedený** chorý jedinec, podozrivý z choroby, po úraze, nevidiaci, nebezpečný jedinec alebo jedinec v majetku osoby, ktorému bolo odňaté právo vystavovať, chovať.
- O prípadnom spore pre prítomnosť akejkoľvek stopy po operačnom zásahu, ktorý pozmení vzhľad jedinca a zakrýva vadu (očné viečka a podobne) **rozhodne autorita** (predseda komisie, veterinárny lekár).
- **Jedinca predvádza** na bonitácii jeho majiteľ alebo ním poverená osoba a to po celú dobu bonitácie. Účasť viacerých osôb pri manipulácii s jedincom v priebehu bonitácie **nie je povolená**. Psovodom **nesmie byť** člen Bonitačnej komisie.
- **Psovod môže** jedincovi podávať odmeny a komunikovať s ním.
- Jedinec musí byť počas celého priebehu bonitácie na pevnom obojku a max.na 120 cm voľnom vodidle, **zakázaný je** ostnatý alebo elektrický obojok. Jedinec nesmie byť škrtený, nútený byť v priestore, nesmie sa krčiť, snažiť sa o únik, vrčať, napádať komisiu, či majiteľa.

A) ETAPA PRED SAMOTNÝM VYKONANÍM BONITÁCIE:

- **Zaslanie Žiadosti o delegovanie rozhodcu** na bonitáciu na SKJ (domáceho rozhodcu minimálne 30 dní a zahraničného rozhodcu minimálne 3 mesiace pred konaním bonitácie).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Oznámenie termínu a miesta konania bonitácie** na webovej stránke SLK a Facebooku SLK (minimálne 30 dní pred termínom konania bonitácie).
Vykoná: Poradca chovu SLK v súčinnosti s administrátorom webu.
- **Podanie písomnej Žiadosti o vykonanie bonitácie** (na predpísanom tlačive) s prílohami v súlade s čl. III., ods. 6 Bonitačnej smernice SLK Poradcovi chovu SLK (minimálne 30 dní pred konaním bonitácie).
Vykoná: Majiteľ bonitovaného jedinca.
- **Zaplatenie poplatku** na účet SLK SK 6902 0000 0000 2552849458 (člen SLK vo výške 25,- EUR, nečlen vo výške 50,- EUR)
Vykoná: Majiteľ bonitovaného jedinca.
- **Zaslanie oznámenia** žiadateľovi (majiteľovi bonitovaného jedinca) o prijatí jeho Žiadosti o vykonanie bonitácie.
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Zaslanie oznámenia** majiteľovi bonitovaného jedinca o zamietnutí Žiadosti o bonitáciu s uvedením dôvodu zamietnutia (ak bonitovaný jedinec nespĺňa podmienky).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Zaslanie Manuálu** na vykonanie bonitácie **a pozvania na bonitáciu** v podmienkach SLK majiteľovi bonitovaného jedinca (3-7 dní pred konaním bonitácie).
Vykoná: Poradca chovu SLK.

B) PRIEBEH BONITÁCIE:

- **Overenie prítomnosti jedincov** prihlásených na bonitáciu (podľa vypracovaného zoznamu).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Určenie poradia bonitovaných jedincov** (najsťôr psy, potom suky).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Kontrola administratívy:**
 - **Overenie totožnosti bonitovaného jedinca** (Preukaz o pôvode, kontrola čipu), **Očkovací preukaz** (Pet pas) a platnosť očkovaní, **Originál minimálne dvoch posudkov** (z KV alebo ŠV SLK), **Originál posudku o vyšetrení psa na DBK**, genetické vyšetrenie **LPN 1, LPN 2**, vyšetrenie na stanovenie profilu **DNA**, genetické vyšetrenie na **LEMP**, **Potvrdenie o zaplatení bonitačného poplatku**, **Súhlas majiteľa jedinca** so zverejnením zbonitovaného (uchovneného) jedinca na webovej stránke klubu.
Vykoná: Bonitačná komisia.
- **Meranie výšky:**
 - Vykonáva sa na rovnej podložke, min. 2 krát s tým, že po prvom meraní sa pes prejde a znova sa odmeria, aby neboli pochybnosti o správnosti merania. Meranie sa vykoná v kohútiku. Psy musia mať výšku min. 72 cm, suky min. 65 cm.
Vykoná: Bonitačná komisia.
- **Váženie:**
 - Vykonáva sa na váhe na rovnej podložke, min. 2 krát s tým, že po prvom vážení sa pes prejde a znova sa odváži, aby neboli pochybnosti o správnosti odváženia. Jedinec musí byť celý na váhe, vrátane chvosta, majiteľ musí držať psa na voľnom vodidle. Pes musí vážiť min. 55 kg, suka min. 45 kg.
Vykoná: Bonitačná komisia.
- **Hodnotenie exteriéru:**
 - kontrola úplnosti a pravidelnosti **chrupu**, zhryzu, postavenie špičiakov voči dásnám,
 - psom sa skontrolujú **semenníky** – musia byť plne vyvinuté, úplne zostúpené, nesmú vychádzať z miešku a putovať,
 - kontrola **očí, očných viečok**
 - hodnotenie **exteriéru jedinca v postoji** – konštitúcia (mohutnosť), pohlavný výraz, formát, utváranie hlavy, horná a dolná línia, hrudné a bedrové končatiny, ich uhlenie, postavenie láb, postavenie a nasadenie chvosta, srst a jej kvalita, celkový dojem,
 - hodnotenie **jedinca v pohybe** – v predvedení od rozhodcu a späť a pohyb z boku, sleduje sa práca končatín, dynamika pohybu, postavenie a nesenie chvosta v pohybe.
Vykoná: Bonitačná komisia.
- **Povahový test:**

Povaha bonitovaného jedinca sa hodnotí počas všetkých úkonov priebehu bonitácie, od kontroly čipu až po ukončenie povahového testu. Povahový test sa vykonáva bez prerušenia, každý jedinec absolvuje všetky po sebe idúce kroky, v danom poradí. Nie je možné niektoré kroky vynechať, vymeniť, nahradiť. Poradie je určené, nemenné a každý jedinec absolvuje úplný test jednorázovo. Nie je možné test opakovať v deň bonitácie 2 alebo viac krát.

Jedinec, ktorý sa prejavuje vyrovnané, kludne a priateľsky je vyhodnotený ako úspešný. Ak sú pochybnosti o povahe psa, má Bonitačná komisia právo psododovi prikázať vykonať ďalšie cvičenie. Toto cvičenie je v podobnom znení ako predchádzajúce, s rovnakými požiadavkami na správanie sa.

Štandard povahy jedinca plemena Leonberger:

Výborný rodinný pes, mimoriadne priateľský vzťah k deťom. Je príjemným, pokojným, poslušným a neohrozeným spoločníkom v každej životnej situácii. K uprednostňovaným vlastnostiam patrí sebavedomie a suverénna miernosť, stredný temperament (aj chuť do hry), schopnosť podriaďiť sa, učenlivosť, pozornosť a nevšímavosť k hluku.

Chovanie jedinca počas merania, váženia, kontroly chrupu, semenníkov:

Žiaduca povaha je neutrálna, priateľská. Má byť kludný, vyrovnaný, priateľský, napr. komunikuje s okolím, záujem o osoby, okolie, predmety, vrtenie chvostom, očný kontakt s osobami a pod.

Jedinec nesmie byť plachý:

Prejavuje sa napr. krčením, plazením, snahou o útek, znemožnením kontroly chrupu, semenníkov, zmerania výšky a váhy. Zjavne neistý prejav, napr. chvost stiahnutý neustále pod brucho, stiahnuté uši, pysky, strnulosť, uhýbanie od cudzích, uhýbanie pohľadu, neprítomný pohľad, neustále a neprirodzené tísnutie sa na majiteľa a podobne.

Jedinec nesmie byť agresívny:

Prejavuje sa napr. vrčaním, cerením zubov, náznakmi útoku, hryzením komisie alebo vlastného majiteľa.

Postupnosť krokov povahového testu:

1. Reakcia na hlasitý zvuk

Psovod má jedinca uviazaného na stopovacom vodidle (min. 5 m). Psovod umožní jedincovi voľný pohyb na celú dĺžku vodidla (ideálne povelom voľno, alebo vyvolať hru, aby sa jedinec uvoľnil a využil dĺžku vodidla na pohyb). Psovod sa venuje jedincovi, hrá sa s ním, ale nebráni výhľadu a sledovaniu diania v okolí. Bez kontaktu prechádza osoba neznáma pre jedinca, max. do vzdialenosti 2m od neho. Osoba spôsobí hlasitý zvuk (pádometu, úderom). Osoba odchádza.

Chovanie jedinca: Jedinec má osobu ignorovať, sledovať zo zvedavosti, priradiť sa k psovodovi, byť priateľský, uvoľnený, v žiadnom prípade nie agresívny, nesnažiť sa o napadnutie osoby, nesnažiť sa ukoristiť spadnutý predmet, placho sa snažiť o útek a podobne.

2. Skupina ľudí

Psovod si jedinca pripne na kratšie vodidlo (max 120 cm, nie kratšie). Postaví sa približne 10m od skupinky jedincovi neznámych ľudí (5-6 osôb), ktorí stoja vo väčšom kruhu. Psovod vchádza s jedincom na voľnom vodidle do skupinky ľudí a prechádza niekoľko krát medzi osobami v skupine, bez ich kontaktovania. Osoby sa správajú neutrálne, prirodzene. Jedinca si nevšímajú, nekontaktujú ho slovom a ani pohľadom. Následne sa postaví psovod do stredu kruhu. Jedinec si sadne, prípadne sa priradí k nohe psovoda, avšak na voľnom vodidle. Skupina ľudí sa začne pohybovať pokojným krokom a obkľúči jedinca a psovoda, najviac na 1m. Následne sa skupina rozíde.

Chovanie jedinca: Jedinec nesmie byť plachý, agresívny, snažiť sa o útek, prejavovať sa vrčaním, hryzením. Má byť kludný, vyrovnaný, priateľský.

3. Stretnutie s neznámou osobou

Psovod s jedincom odchádza zo skupinky ľudí a prichádza k osobe, ktorú jedinec nepozná. Psovod sa s osobou priateľsky pozdraví, podá si ruku, nadviaže krátky, priateľský rozhovor. Ak má jedinec záujem o kontakt, smie byť pohladený neznámou osobou. Jedinec si môže sadnúť, ľahnúť, stáť pri psovodovi. Psovod sa s osobou priateľsky rozpráva 20-30 sekúnd, rozlúči sa a odchádza.

Chovanie jedinca: Jedinec nesmie byť plachý, agresívny, snažiť sa o útek, prejavovať sa vrčaním, hryzením. Má byť kľudný, vyrovnaný, priateľský.

Povahový test je ukončený.

Vyhodnotenie testu povahy:

- Jedinec sa má správať neutrálne, priateľsky, prípadne ignorovať dianie okolo.
- **Menej žiadúce je** neisté chovanie, prejavujúce sa cúvnutím od priateľsky sa chovajúcej osoby, odťahovanie sa na vodidle, prikrčenie, chvost stiahnutý na bruchu.
- **Nežiadúce je** plaché správanie, prejavujúce sa snahou o útek, plazením sa, strachovou agresiou.
- **Vysoko nežiadúce je** vrčanie, cerenie zubov, náznak útoku, útok v akejkolvek časti povahového testu na akúkoľvek osobu, zviera, či majiteľa.

C) ETAPA BEZPROSTREDNE PO UKONČENÍ BONITÁCIE:

- **Vyhotovenie fotografie psa** v postoji a z profilu (pre potreby SLK – webová stránka, archív).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Slovné zhodnotenie** bonitovaného jedinca a **oznámenie rozhodnutia** Bonitačnej komisie o výsledku bonitácie jedinca (chovný/nechovný) majiteľovi bonitovaného jedinca.
Vykoná: Predseda Bonitačnej komisie.
- **Zápis výsledku bonitácie** do Preukazu o pôvode jedinca a Zápis výsledku bonitácie do Bonitačnej karty jedinca (vyhotovuje sa v dvoch exemplároch, jeden pre majiteľa bonitovaného jedinca a druhý pre potreby SLK).
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Odovzdanie všetkých dokumentov** majiteľovi bonitovaného jedinca.
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Vyplatenie odmeny** členom Bonitačnej komisie (výdavkové lístky a príjmové lístky).
Vykoná: Hospodár SLK.

D) ETAPA PO BONITÁCI:

- **Zverejnenie výsledkov bonitácie** na webovej stránke SLK (do 7 dní po bonitácii slovné zhodnotenie priebehu bonitácie, zovšeobecnenie poznatkov a skúseností).
Vykoná: Poradca chovu SLK v súčinnosti s administrátorom webu.
- **Pridanie zbonitovaných jedincov medzi chovných psov a chovné suky** na webovej stránke SLK (do 7 dní s aktuálnou fotografiou a základnými údajmi zbonitovaného jedinca).
Vykoná: Poradca chovu SLK v súčinnosti s administrátorom webu.
- **Založenie karty chovných psov/súk**
Vykoná: Poradca chovu SLK.
- **Zaslanie informačného e-mailu** majiteľovi chovného psa (do 7 dní po bonitácii - poradenstvo, práva a povinnosti majiteľa chovného jedinca).
Vykoná: Poradca chovu SLK.

Personál pre vykonanie bonitácie:

- **Bonitačná komisia:** Predseda komisie - Delegovaný rozhodca SKJ, Poradca chovu SLK, Člen komisie. Členom Bonitačnej komisie nemôže byť osoba, ktorá je alebo bola minimálne 6 mesiacov pred bonitáciou vlastníkom bonitovaného jedinca, alebo bonitovaný jedinec bol vo vlastníctve ich najbližších príbuzných alebo partnerov.
- **Pomocný personál:** Osoba s predmetom vydávajúcim zvuk, skupinka 5-6 osôb, osoba, ktorú stretne psovod. Možnosť prizvať aj klubom povereného **veterinárneho lekára**.

Materiálno technické zabezpečenie priebehu bonitácie:

- **Čítačka čipov** (skontrolovať baterky), **Váha** (skontrolovať baterky), **Meradlo výšky** (skontrolovať funkčnosť), **Fotoaparát** (skontrolovať baterky, kartu), **krátke vodidlo** (120cm), **dlhé stopovacie vodidlo** (5m), **Predmet vydávajúci hlasitý zvuk** – plechovka s kameňom, dve kovové misky, rapkáč, pískajúca hračka), **Psia lekárnička** (skontrolovať úplnosť), **Vlhčené vreckovky** (pre členov bonitačnej komisie), **Zložky prihlásených jedincov** (Žiadosť o vykonanie bonitácie s prílohami v súlade s čl. III., ods. 6 Bonitačnej smernice SLK, 2x bonitačná karta), **Zložka pre potreby Bonitačnej komisie** (Zoznam bonitovaných jedincov, Hodnotiaca tabuľka exteriéru jedinca, Hodnotiaca tabuľka povahy jedinca, Zápisník Chovný pes/suka).

Zabezpečuje: Poradca chovu SLK

HODNOTIACA TABUĽKA EXTERIÉRU od 01.10.2023

		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	Farba	Zlatá	Levia žltá	Mahagón	iná štandardná	uhľovaná		Striebro šedá	Veľké biele znaky	Prevaha čiernej		Iná, neštand.
B	Hlava	Typická	Úzka	Široká, ťažká								Neštandard
C	Maska	Výrazná	Rozpítá	Naznačená								Chýba
D	Chrup	Úplný	Zub navyč	Chýba 1x M3	Chýba 2x M3							Neúplný
E	Zhryz	Nožnicový	Tesné nožnice	Nepravidel., nejednotný (kliešť+nož)	Rozhád., nepravid. oblúk	Kliešťový					Predhryz	Podhryz
F	Farba očí	Tmavo hnedá	Stredne hnedá	Svetlo hnedá					Dravčia žltá			Neštandard
G	Očné viečka	Priliehajúce	Mierne zosvetlené	Nábeh na vŕtáhnuté					Mierne vchlipené	Mierne vychlipené	Entropium	Ektropium
H	Pysky	Uzavreté (suché)	Voľnejšie						Otvorené	Previsnuté		Neštandard
C H	Farba sliznice	Čierna	Mierne zosvetlená						Hnedá	Úbytok pigmentu		Neštandard
I	Nosné partie	V pomere	Kratšie	Dlhšie	Užšie				Rušia výraz			Neštandard
J	Stop	Jasne naznačený	Veľmi výrazný	Nevýrazný								Neštandard
K	Uši	Vysoko nasadené	Nizko nasadené					Nepriliehajú	Veľmi malé	Príliš veľké		Neštandard
L	Predhrudie	primerané	Dostatočné	Slabé								Neštandard
M	Hrudník	Dobre vyvinutý	Úzky	Sudovitý								Neštandard
N	Laby	Uzavreté guľaté	Zajačie	Otvorené					Hnedé vankúšiky			Neštandard
O	Postoj hrudných končatín	Normálny rovný	Zbiehavý	Rozbiehavý	Vybočené lakte	Vbočené laby	Vybočené laby	Úzky	Strmé uhlenie		extrémne vytočené	veľmi strmé uhlenie
P	Postoj bedrových končatín	Normálny rovný	Rozbiehavý	Vbočené laby	Vybočené laby	Strmé uhlenie	Úzky	Zbiehavý v pätách postoj	Kravský postoj	Sudovitý postoj		veľmi strmé uhlenie
Q	Chrbát	Rovný	mäkky	klenutý					Kapri			Neštandard
R	Zadná časť tela	Dobre uhľená	Mierne prestavaná	Mierne spádovitá					Silne klešajúca			Neštandard
S	Dĺžka chvosta	Normálna	Dlhší	Kratší					Veľmi krátky			Neštandard
T	Držanie chvosta	Dolu nesený	Vybočený do strany	Zatočený	Háčik				Trvale stočený			Neštandard
U	Semenníky	Obidva							Nie stabilne v miešku		Chýba 1	Chýbajú 2
V	Srsť	Rovná	Zvlnená	Nepriľieha					Mierne kučeravá			Neštandard
W	Dĺžka srsti	Dlhá	Polodlhá						Veľmi krátka			Neštandard
X	Pohyb	priestraný	viazaný	ťažkopádny	mimochod				Netypický			Neštandard
Y	Typ	Silný	Stredný	Ťažký	Lahký							Mimoriadne slabý
Z	Formát	Normálny	Mierne kratší	Mierne dlhší					Kvadratický	Príliš dlhý		
a	POVAHA – meranie, váženie, hodnotenie exteriéru	Neutrálna, priateľská	Mierne neistá						Plachosť		Extrémna plachosť	Agresívne chovanie
b	POVAHA – reakcia na hlasitý zvuk	Neutrálna, priateľská	Mierne neistá						Plachosť		Extrémna plachosť	Agresívne chovanie
c	POVAHA – skupinka cudzích ľudí	Neutrálna, priateľská	Mierne neistá						Plachosť		Extrémna plachosť	Agresívne chovanie
d	POVAHA – stret s neznámym	Neutrálna, priateľská	Mierne neistá						Plachosť		Extrémna plachosť	Agresívne chovanie
e	Povaha celkovo	Neutrálna, priateľská	Mierne neistá						Plachosť		Extrémna plachosť	Agresívna
		modrá	O.K.	čierna	CHYBA			zelená	VADA		červená	vyuč.vada

HODNOTIACA TABUĽKA POVAHY

Dátum bonitácie: _____

Miesto bonitácie: _____

Komisia - rozhodca pre exteriér: _____ podpis _____

Člen poverený výborom: _____ podpis _____

Člen poverený výborom: _____ podpis _____

Meno psa					
Kontrola čipu					
Váženie					
Meranie					
Chrup					
Semenníky					
Prehmatávanie pri hodnotení exteriéru					
1.Hlasitý zvuk					
2.Skupinka ľudí					
3.Rozhovor s cudzím					
POVAHA CELKOVO					

Pokiaľ je povaha v štandarde – OK (neutrálna, priateľská povaha)

Pokiaľ došlo k odchýlke v povahe, poznačí sa typ nežiaducej reakcie – mierne neistý, plachý, extrémna plachosť, agresívne správanie